

Thorvald Staunings tale ved Rigsdagens åbning

Taler

Thorvald Stauning
Statsminister

Dato

3. oktober 1933

Sted

Christiansborg

I Overensstemmelse med § 40 i Danmarks Riges Grundlov har Hans Majestæt Kongen ved Aabent Brev af 26. September d. A. indkaldt til en ordentlig Rigsdagssamling, der i Henhold til Kongens Bestemmelse skal aabnes i Dag.

Ved Reskript af 27. September d. A. har Hans Majestæt Kongen dernæst overdraget mig at aabne denne i Dag sammentrædende Rigsdag og at foranledige det i saa Henseende videre fornødne.

Dette sker herved. I Kongens Navn erklærer jeg den ordentlige Rigsdagssamling for aabnet.

Forinden Rigsdagens to Ting konstituerer sig, skal jeg fremsætte nogle Bemærkninger om den øjeblikkelige Situation og om den forestaaende Rigsdagssamling.

Det Aar, der er forløbet, siden vi aabnede den nylig afsluttede Rigsdagssamling,

har været præget af Verdenskrisen, som paa visse Omraader er forværret. Hele Verden lider fremdeles under en meget omfattende Arbejdsløshed, og under disse Forhold staar Købeevnen ikke i Forhold til Produktionsevnen.

De Tilløb, der har været til international Ordning af Pengevæsenet og øvrige økonomiske Forviklinger, har ikke ført til noget Resultat, og man maa derfor forvente fortsat Uro og Usikkerhed vedrørende Produktion og Omsætning.

Det har imidlertid været Maalet for de hidtil af Regering og Rigsdag udfoldede Bestræbelser at skaffe dansk Erhvervsliv en vis Hjælp og Understøttelse, saa vidt dette lader sig, gøre paa vort eget Omraade, men det er en Selvfølge, at vi ikke kan øve virkelig Indflydelse overfor de Bevægelser, der hidføres af de i økonomisk Henseende førende Lande.

I den afsluttede Rigsdagssamling er der gennemført betydningsfulde Foranstaltninger, der har taget Sigte paa at forbedre Forholdene, særlig for Landbrugserhvervet, ligesom den Kontrol, der udøves overfor Importen af Hensyn til Valutaforholdene, ogsaa former sig som Støtteforanstaltning for Landbruget og andre Erhverv.

I indeværende Aar er en væsentlig Bedring indtraadt baade for Erhvervsliv og for Arbejdere og derigennem for hele Samfundet. Arbejdsløsheden er formindsket, og vi er i den Henseende væsentlig bedre stillet end paa samme Tid forrige Aar. Landbrugets Priser er paa afgørende Omraader undergaaet en mærkbar Stigning, saaledes at Erhvervsudøvernes Udbytte er meget gunstigere, end Tilfældet var forrige Aar, og saafremt disse Forhold kan opretholdes, vil det

formentlig være nærliggende at undgaa store Udgifter i Anledning af Krisen, som man i foregaaende Aar har maattet paaføre Samfundet. Men det bør siges, at ingen i Øjeblikket kan yde Garanti for den øjeblikkelige Tilstands Opretholdelse, og selvom en Lysning er til Stede i Forhold til den forudgaaende Tid, er der saa megen Usikkerhed i det økonomiske Liv, at nye Overraskelser særdeles godt kan indtræffe.

Verdenshandelen er gaaet langt ned under sit oprindelige Omfang, og den danske Eksport er faldet til to Trediedele af, hvad den var for faa Aar siden. Der er saaledes langt frem til mere normale Tilstande og Mulighed for betydelige Vanskeligheder ogsaa i kommende Tider.

Den Rigsdag, som nu aabnes, vil da fremdeles staa overfor Opgaver, som Krisen kan fremtvinge, men ogsaa Erhvervene maa beskæftige sig med de foreliggende Forhold. Den sikre Stilling, som Landbrugsproduktionen i mange Aar havde, er forrykket ved Udviklingen i andre Lande, og det vil være rimeligt, om Erhvervet fortsætter Bestræbelserne for at finde Afsætningsomraader, som endnu ikke er udnyttede, og Produktioner, der kan ventes at have Betingelser for Fremgang.

Man maa naturligvis fremdeles have for øje, at Landbruget selv med den indtraadte Bedring kun har et ringe Udbytte af Produktionen, og det er nødvendigt at søge Vej frem til den Rentesenkning, som er et af Midlerne, hvorved Landbrugets Økonomi kan betrygges i nogen Udstrækning. Ligeledes maa Overvejelserne angaaende Grundlaget for Landbrugets Stilling i Fremtiden fortsættes og føres frem til Afgørelse snarest.

Ogsaa den endnu tilstedeværende Arbejdsløshed paakalder fremdeles Interessen for dette Samfundsspørgsmaal.

Det vil være nødvendigt at søge tilvejebragt saadanne Ændringer i Produktionsordningen, at man kan vente en væsentlig Formindskelse i de arbejdsløses Antal, ligesom man naturligvis fortsat under forskellige Former maa bidrage til Iværksættelse af nyttigt Arbejde i videst muligt Omfang. At der ogsaa kan blive Spørgsmaal om særlig Hjælp for dem, der allerede har Aars Arbejdsløshed bag sig, vil enhver kunne forstaa.

I den sidste Rigsdagssamling tilendebragtes Afgørelsen af den Sag vedrørende Grønland, som var indbragt for den internationale Domstol i Haag. Med største Tilfredshed modtog vi Dommen, og jeg er overbevist om, at Rigsdagen sammen med Regeringen vil fortsætte det Arbejde for Udvikling af den grønlandske Befolkning, som er foregaaet i mange Aar til Ære og Glæde for det danske Folk. Mange paabegyndte Arbejder i Grønland skal fortsættes, saa langt Midlerne rækker, og Hensynet til den grønlandske Befolknings Interesser vil stadig være det fornemste Hensyn.

Paa det handelspolitiske Omraade er i den forløbne Samling afsluttet en Overenskomst med det britiske Rige, hvorefter Handelsforholdet er befæstet. De Forhandlinger af lignende Karakter, der finder Sted til andre Sider, vil blive fortsat, og man maa haabe paa en god Afslutning.

Da en stor Mængde betydningsfulde Lovarbejder førtes til Afgørelse i den sidste Rigsdagssamling, er der i Aar ikke saa mange Sager, der paatrænger sig – udover

hvad Krisen kan fremkalde. Adskillige nugældende, midlertidige Love maa sikkert forlænges under Hensyn til Forholdene, og forskellige Love, saasom Lov om Lærlingeforholdet, om Tilsyn med Herberger og Arbejdshjem, om Arbejdstidsbegrænsning, om Lægevæsenet, om Rettens Pleje m. fl. vil blive fremsat paa ny, saaledes at Forhandlingerne derom kan blive genoptaget.

Af nye, større Opgaver paatrænger sig foruden de allerede nævnte den Ændring af Nationalbankens Stilling, som i længere Tid er forberedt.

Jeg skal ikke ved denne Lejlighed fordybe mig videre i de Sager, som af den ene eller den anden Grund maa frem for Rigsdagen, men jeg udtaler Haabet om, at Rigsdagen maa kunne samles til Løsning af de Opgaver, som melder sig fremkaldt af en urolig og besynderlig Tidens Aand.

Vi haaber alle, at de Tegn til Bedring, som vi baade ser og føler, vil være Indledningen til fastere Forhold paa det økonomiske Omraade, men skulde nye Omvæltninger indtræde, maa vi ogsaa være forberedte paa at handle saaledes, som Folkets og Landets fælles Interesser byder det. I Haab om, at Rigsdag og Regering kan udøve det Samarbejde, som Tiden i saa høj Grad anviser, foreslaar jeg, at vi indleder Rigsdagens Arbejde med et Leve vort Fædreland, Danmark.

Medlemmerne besvarede Statsministerens Leve med et trefoldigt Hurra.

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Socialdemokratiet, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/aabningstale-1933>